

FC5017

Finanční gramotnost

Sekundární složky finanční gramotnosti

Numerická gramotnost

... z hlediska gramotnosti finanční se to týká především využití matematického aparátu k řešení numerických úloh se vztahem k financím.

Nejčastější a nejvýznamnější využití numerické gramotnosti:

- Budoucí a současná hodnota
- Jednoduché a složené úročení

Současná a budoucí hodnota

- **Budoucí hodnota:** ([Web - kalkulačka budoucí hodnoty](#))

Říká, kolik budeme mít v budoucnu peněz při odložení určité částky v současnosti

- ✓ BH = budoucí hodnota
- ✓ SH = současná hodnota
- ✓ i = úroková míra (v desetinném čísle)
- ✓ t = čas (úrokové období)

$$BH = SH \cdot (1 + i)^t$$

- **Současná hodnota:** ([Web - kalkulačka současné hodnoty](#))

Budoucí hodnota je diskontována na hodnotu současnou

- ✓ BH = budoucí hodnota
- ✓ SH = současná hodnota
- ✓ i = úroková míra (v desetinném čísle)
- ✓ t = čas (úrokové období)

$$SH = \frac{BH}{(1 + i)^t}$$

Typy úročení

- **Způsoby úročení:**

- ✓ **Jednoduché** – vyplácené úroky se k původní uložené peněžní částce *nepřičítají a dále se neúročí*
- ✓ **Složené** – úroky se připisují k uložené peněžní částce a *spolu s ní se dále úročí*

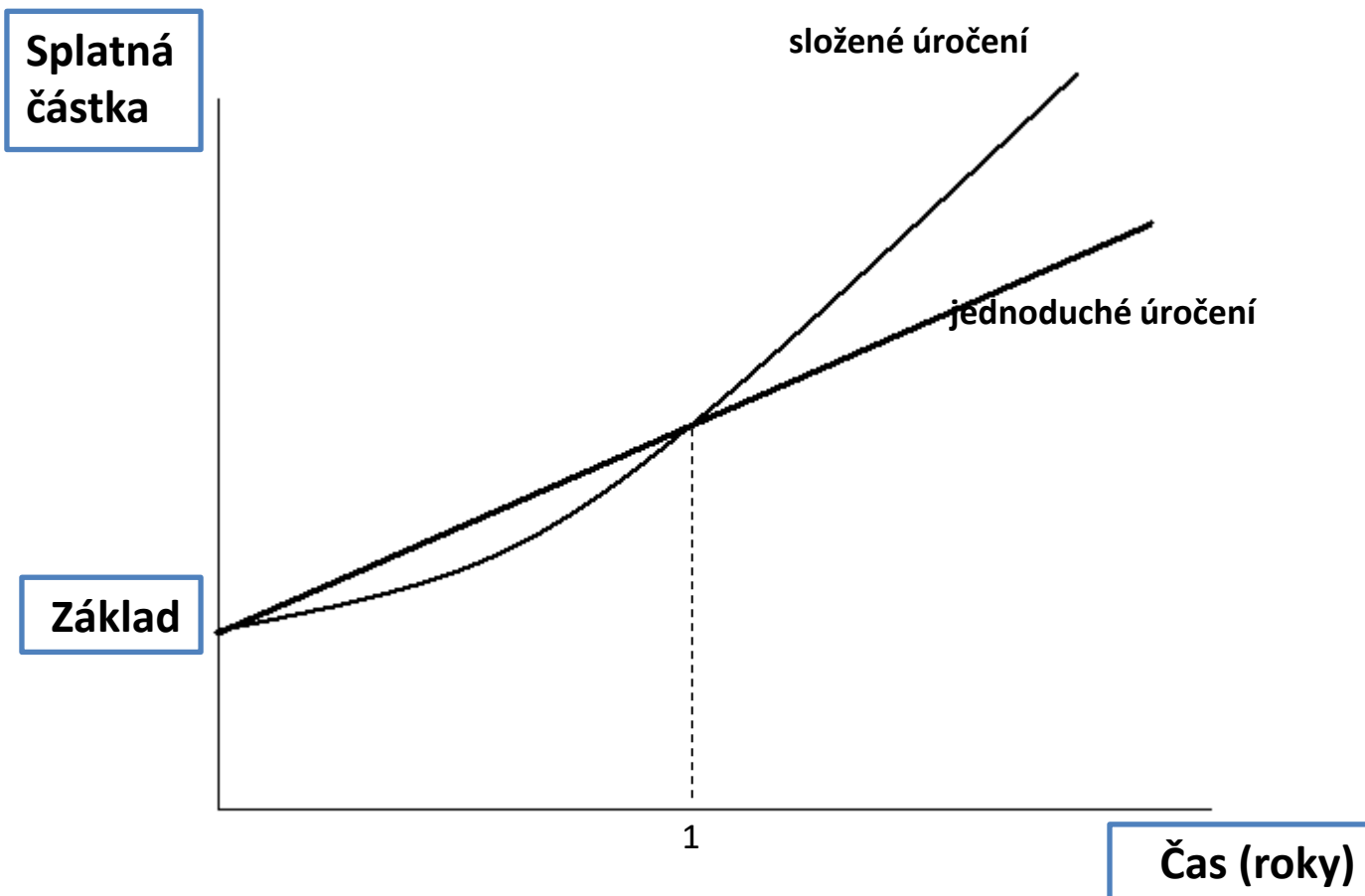
- **Dle připisování úroků:**

- ✓ **Polhůtní** – úroky se platí (připisují) na konci úrokového období
- ✓ **Předlhůtní** – úroky se platí na začátku úrokového období

- **Základní pojmy můžete nalézt na webu např. zde:**

<http://www.financni-matematika.cz/uroceni/>

Jednoduché a složené úročení

Jednoduché úročení

- Úročí se stále pouze základní kapitál, vyplácené úroky se nepřičítají a nevzniká tedy úrok z úroků

$$K_t = K_0 \cdot (1 + i \cdot t)$$

- ✓ K_t = výše kapitálu (peněz) na konci roku
- ✓ K_0 = počáteční výše kapitálu (vložené částky)
- ✓ i = roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo
- ✓ t = doba splatnosti kapitálu v letech

Složené úročení

- *K počátečnímu kapitálu se přičítají úroky, které se dále úročí.*
- *Úročení již zúročeného kapitálu, který roste exponenciálně.*
- *Pro dobu splatnosti vyjádřenou v celých číslech:*

$$K_t = K_0 \cdot (1 + i)^t$$

- ✓ *K_t = výše kapitálu (peněz) na konci roku*
- ✓ *K_0 = počáteční výše kapitálu (vložené částky)*
- ✓ *i = roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo*
- ✓ *t = doba splatnosti kapitálu v letech*

Složené úročení – úročení m-krát za rok

- *K počátečnímu kapitálu se přičítají úroky, které se dále úročí.*
- V případě, že se kapitál bude úročit **m-krát** za rok za **t-let**:

$$K_t = K_0 \cdot \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{m \cdot t}$$

- ✓ *K_t = výše kapitálu (peněz) na konci roku*
- ✓ *K_0 = počáteční výše kapitálu (vložené částky)*
- ✓ *i = roční úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo*
- ✓ *m = frekvence úročení*
- ✓ *t = počet let úročení*

Frekvence úročení

- **Je důležité si dát pozor na frekvenci úročení uváděnou u jednotlivých typů úroků!**
  - ✓ *je zřejmé, že pro **věřitele** je nejvýhodnější co nejvyšší úrok s největší frekvencí úročení, zatímco pro dlužníka naopak*
    - ✓ **p.a. = roční (*per annum*) = 1x**
    - ✓ **p.s. = pololetní (*per semestre*) = 2x**
    - ✓ **p.q. = čtvrtletní (*per quartale*) = 4x**
    - ✓ **p.m. = měsíční (*per mensem*) = 12x**
    - ✓ **p.sept. = týdně (*per septimanam*) = 52x**
    - ✓ **p.d. = denně (*per diem*) = 365x**

Právní gramotnost

... jako orientace v právním systému, přehled o právech a povinnostech a také možnostech, kam se obrátit o pomoc.

Ústavní právo

Občanské právo

Obchodní právo

Pracovněprávní právo

Mezinárodní právo

Právní gramotnost

- Společnost je velmi složitý mechanismus, v němž je chování lidí upraveno celou řadou sociálních norem a pravidel. Mezi tyto základní normy a pravidla patří systém práva. Právo je souhrn platných právních norem, kterými se řídí lidské spoložití a které jsou uznávané nebo přímo stanovené státem.
- Soubor právních norem tvoří právní systém státu. Tyto normy však upravují široký okruh společenských vztahů, které jsou svou povahou různorodé. Proto dá se rozlišovat systém práva mezinárodního, evropského a vnitrostátního.
- Základní práva a svobody občanů jsou práva, která principiálně charakterizují postavení občana a dalších fyzických osob ČR ve společnosti a vytvářejí tak základní právní rámec jeho práva svobod.
- Rodinné právo je samostatné odvětví právního řádu ČR, je tvořeno normami, které upravují otázky manželství, vztahy mezi rodiči a dětmi a vztahy vznikající při náhradní rodinné péči.

Právní gramotnost

- Pracovní právo je souhrnem právních norem upravujících pracovněprávní vztahy a vztahy s výkonem práce související. Jde tedy především o vztahy z pracovního poměru, a taky o práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.
- Podnikání je činnost, kterou vykonává podnikatel soustavně, samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku.
- Obchodní smlouva představuje nejčastější důvod vzniku obchodních závazkových vztahů. Svou podstatou je smlouva shodným projevem vůle osob, které ji uzavírají. Jejím předmětem je určitý, ve smlouvě vymezený.

Informační gramotnost

...jako schopnost vyhledat, použít a vyhodnotit relevantní informace v kontextu.

...je znalost a uvědomění si, kdy a proč potřebujeme informace, kde je najít a jak je hodnotit, použít a jak je sdělovat etickým způsobem. Informační gramotnost však nesmíme zaměňovat s počítačovou gramotností. Informační gramotnost je širší pojem.

K prvkům informační gramotnosti patří schopnosti vyhledávat potřebnou informace, znalosti základů práci s počítačem a znalosti základů autorského práva.

Informační gramotnost

Při vyhledávání nejdříve si musíme ujasnit, **co hledáme**, a k **jakému účelu**. Taky musíme se řídit tím, **jaký typ informace** hledáme.

Důležitá je **otázka času vyhledávání**: pokud chceme okamžitou informaci, budete potřebovat plné texty; když potřebujete rozsáhlejší informace, můžete vyhledat bibliografické záznamy nebo články.

Když si podle oboru a typu informací vybereme zdroje, ve kterých budeme hledat, musíme **najít správná klíčová slova pro tvorbu dotazu**:

- vyhýbáme se obecným slovům a termínům, která se užívají v různých oborech, nebo která nemají jednoznačný význam.
- vybíráme konkrétní popisná slova.
- nenalezneme-li potřebné informace, zkusíme dotaz přeformulovat.
- v elektronických informačních zdrojích (databázích) máme možnost zaměřit dotaz na určitou část dokumentu.

Informační gramotnost

Počítačová gramotnost

- soubor znalostí, schopností a dovedností zaměřených na ovládání a využívání počítače v životě.
- počítačově gramotný člověk umí ovládat osobní počítač s běžným programovým vybavením včetně jeho periferií a využívat počítačové sítě (především Internet).

Bezpečnost na internetu

- souboru opatření, jež mají za cíl znemožnit, nebo maximálně znesnadnit útočnickovi získání soukromých či neveřejných dat, obsahu komunikace, zamezit převzetí vlády nad počítačem, případně celou sítí, nebo útoku s pokusem vyřadit server z činnosti.
- na bezpečnosti na internetu mají svůj zájem také státy, případně mezinárodní organizace.

Informační gramotnost

Autorské právo

- je odvětví práva, které se zabývá právními vztahy uživatelů a tvůrců tzv. „autorských děl“ k příslušným dílům.
- Prostřednictvím autorského práva stát poskytuje autorům po jistou omezenou dobu určitá výlučná práva k jejich dílu.
- Plagiátorství je představení duševního díla jiného autora půjčeného nebo napodobeného v celku nebo z části, jako svého vlastního.
- Správné citování upravuje mezinárodní normy ISO 690 a ISO 690-2.

Děkuji za pozornost a hezký den...

Své dotazy směřujte do diskusního fóra nebo do mailu.